

Szajol település mezőgazdaságának helyzete, aktuális feladatok meghatározása

Szajol településen a mezőgazdasági tevékenységek közül elsősorban **szántóföldi növénytermesztéssel foglalkoznak**, amihez remek természeti adottságok párosulnak (termőföldek minősége, klimatikus adottságok). A megyei tendenciákhoz hasonlóan, azonban az állattenyésztési ágazat egyre inkább visszaszorul már háztáji szinten is. A termelés koncentrálódása és a csökkenő gazdálkodói létszám miatt, jelenleg 130 regisztrált agrárkamaraival rendelkezik Szajol község.

A 2017-es év a mezőgazdaság szempontjából nem hozott rekord termést, viszont jó évet tudhatnak maguk mögött a gazdálkodók. A településhez tartozó közigazgatási területből 2400 hektár szántó, melyen az utóbbi években **leginkább búzát, kukoricát, napraforgót és repcét termesztettek.** A 2017-es évi hozam adatai: az őszi búza 900 hektáron 5,2 tonna/hektárt átlagtermést hozott, az őszi árpa 170 hektáron 5,3 tonna/hektárt-t, az őszi káposztarepce 270 hektáron 2,8 tonna/hektárt-t, a napraforgó 650 hektáron 2,9 tonna/hektárt-t, míg a kukorica 270 hektáron 6,5 tonna/hektárt-t. Az állattenyésztési ágazatban főként szarvasmarhát, és sertést tartanak. Az elmúlt években növekedett az állattjóléti, és a termeléshez kötött támogatások összege, kompenzálva az alacsony felvásárlási árakat.

Idén is **nitrát jelentéssel, gazdálkodási naplóval, tápanyag-gazdálkodási tervvel, gázolaj jövedéki adó visszaigényléssel** és természetesen **őstermelői igazolvány ügyintézésével keresték fel legtöbbször a falugazdászt.** A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) által bevezetett új típusú őstermelői igazolványok számos előnyökkel járnak: hamisítás ellen védett és hozzájárul a tisztességes versenyhez, mindemellett tartósabb, így öt évig hatályos. Az új típusú őstermelői igazolvány egyben adathordozó is, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal nyilvántartásában szereplő összes, az őstermelőre vonatkozó adat elérhető a hatóságok számára a kártya adattároló chipjén. Ezen felül a területalapú támogatások adminisztrációja is jelentősen csökken a kártyával.

Április 7-ével kezdődött meg az egységes kérelmek 2017. évi benyújtási időszaka, ennek keretében **a gazdák 41 jogcímre, intézkedésre igényelhetek támogatást és/vagy kifizetést.** A kérelmek benyújtására 2017-ben is csak elektronikus úton, a Magyar Államkincstár erre létrehozott internetes felületén van mód. Az ügyfelek 2017. május 15-ig nyújthatták be szankciómentesen támogatási kérelmeiket, május 31-ig pedig szankcióval terhelték. **A településen a falugazdászok segítségével közel 70 gazdálkodó igényelt területalapú támogatást.** Jelenleg is zajlik ezeknek az egységes kérelmeknek az adategyeztetése. Ennek oka lehet referencia terület túligénylés, tábla átfedés, területi ráfedés. Szajol településen kevés gazdálkodó kapott adategyeztetésre felszólítást, ezért **legtöbbször már a 2017. évi támogatás előlegét megkapták október közepén,** az adategyeztetésre felszólítottaknak, pedig pár héten belül megkezdődik a kifizetés folyósítása.

Egységes kérelem előleg-kifizetés

A NAK kezdeményezésére 2017 júliusában szakmai munkacsoport alakult a Földművelésügyi Minisztérium, a Magyar Államkincstár, a Miniszterelnökség részvételével, hogy a felmerülő, a piac és a gazdasági-társadalmi helyzet változásaira reagáló javaslatok minden érintett félhez egyszerre jussanak el, illetve mindegyikre együtt találjanak megoldást. **A munkacsoport már több, a gazdálkodók pályázatait pozitívan befolyásoló döntést készített elő.** Ennek az egyeztetési folyamatnak is köszönhetően **október közepén problémamentesen megindulhattak a támogatáselőleg-kifizetések.**

Az egyes agrártámogatások 2017. évi összegeinek megállapításáról szóló 51/2017. (X. 13.) FM rendelet tartalmazza a területalapú támogatás, a termeléshez kötött területalapú támogatások, a zöldítéshez kapcsolódó támogatás, a termeléshez kötött állatalapú támogatások, valamint az átmeneti nemzeti kiegészítő támogatások előlegfizetésének feltételeit.

Az **egységes területalapú támogatás** keretösszege 227 830 155 170 forint, a támogatható terület nagysága legfeljebb 4 966 738 hektár. A támogatásból 2017. október 16-tól kifizethető előleg mértéke **hektáronként legfeljebb 32 110 forint.**

Az **éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (zöldítés)** esetében a kifizethető keretösszeg 125 181 369 800 forint, a támogatható terület nagysága megegyezik az egységes területalapú támogatásával. A 2017. október 16-tól kifizethető előleg mértéke **hektáronként legfeljebb 17 643 forint.**

A termeléshez kötött állatalapú közvetlen támogatások esetében állategyed alapon történik a kifizetés, figyelemmel arra, hogy kizárólag a Magyar Államkincstár által elfogadott, és a támogatási feltételeknek megfelelő állatlétszámot lehet figyelembe venni, míg a termeléshez kötött területalapú támogatások esetében a támogatható hektárszám alapján történik a kifizetés. A 2017. október 16. után kifizethető előleg maximális értékei támogatási jogcímenként az alábbiak:

Támogatási jogcímek	Az előleg maximális értéke (Ft)
anyajuhtartás támogatás	5 236
anyatehéntartás támogatás	31 859
hízottbika-tartás támogatás	12 757
tejhasznú tehéntartás támogatás	71 828
rizstermesztés támogatás	158 559
cukorrépa termesztés támogatás	100 474
zöldségnövény termesztés támogatás	60 401
ipari zöldségnövény termesztés támogatás	41 603
ipariolajnövény termesztés támogatás	51 303
extenzív gyümölcsstermesztés támogatás	51 219
intenzív gyümölcsstermesztés támogatás	85 647
szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás	36 005
szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás	16 399

A **fiatal mezőgazdasági termelők támogatása** esetében a kifizethető keretösszeg 3 876 598 473 forint, amelyet legfeljebb 220 124,8 hektár támogatható területre lehet jóváhagyni, a 2017. október 16-tól folyósítható előleg összege pedig nem lehet nagyobb, mint **14 766 forint/hektár**.

Anyatehéntartás átmeneti nemzeti támogatásra termeléshez kötve egyedenként **legfeljebb 23 979 forint vehető igénybe**. Előlegfizetésről a rendelet nem tartalmaz szabályozást.

Jégekármérséklő rendszer

Az **országos jégekármérséklő rendszer kiépítésére és működtetésére a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara pályázik** a Vidékfejlesztési Program keretein belül. Az ezzel kapcsolatos munka a NAK-nál már elkezdődött. A rendszer a 2018-as védekezési szezon kezdetére készülhet el. **Az éles üzem elindítását 2018. május 1-jére tervezi a kamara**.

A NAK az előkészítés során három lehetőséget vizsgált meg: a rakétás, a repülő és a talajgenerátoros módszert. A rakétásat a katonai és a polgári repülés esetleges akadályozása miatt hamar elvetették, és végül a **talajgenerátoros megoldást választották**. Már csak azért is, mert 1991 óta Baranya, Somogy és Tolna megyék területén a NEFELA Dél-magyarországi Jégesőelhárítási Egyesülés már üzemeltet egy ilyen eszközöket alkalmazó rendszert – amelynek eddigi működési tapasztalatai nagyon jók.

A rendszer működésének a lényege, hogy **a talajfelszínen működő generátorokkal ezüstjodidot juttatnak a zivatarfelhőkbe**. Így több jégszem keletkezik, mint természetes körülmények között, de **a jégdarabok mérete kisebb lesz, lassabban esnek lefelé**, hosszabb időt tölthetnek a pozitív hőmérsékleti tartományban, **az olvadás nyomán pedig tovább csökken a méretük**.

A NAK egyébként az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzéseit használja majd, és 2-3 órával a jégeső megjelenése előtt hozzák működésbe a talajgenerátorokat. Ezeknek csak egy része – kb. 200 darab – lesz automatizált, a többségét manuálisan kell majd működésbe hozni; előbbit olyan pontokra telepítik, amelyek megközelítése nehézkes.

A kiépítés során **845 darab új generátort** helyeznek el. Ezzel és a NEFELA 141 darab állomásával **összesen 986 darab generátor üzemel** majd, ez a védekezés szempontjából az ország teljes egészét lefedi.

Mindez sikeresen elbíralt pályázat esetén valósul meg, de jó esély van arra, hogy a kamara kapja meg ezt a kiemelt nemzetgazdasági jelentőségű feladatot. A NAK lesz a rendszer működtetője a Földművelésügyi Minisztériummal megkötendő működtetési szerződés alapján.

A rendszer kiépítése és üzemeltetése a gazdálkodóknak plusz pénzbe nem kerül. A kiépítés 2 milliárd forintos költségéből 1,8 milliárd forint a Vidékfejlesztési Programból finanszírozható, illetve ehhez a kamara kisebb saját forrást is hozzátesz –, az éves, becslések szerint közel 1,5 milliárd forintos üzemeltetési költséget az agrár-kárenyhítési alapból tudja majd lehívni a NAK.

A NEFELA számításai szerint minden, a rendszer használatára fordított 1 forint 33 forint termelési értéket ment meg csak az agráriumban. Ezt figyelembe véve az évi 1,5 milliárd forint ráfordítás minden esztendőben az éves tagdíj tízszeresét, 50 milliárd forint érték megmentését jelenti csak a mezőgazdaságban. Fontos azt is látni, hogy egy ilyen rendszernek

nemcsak a mezőgazdasági termelők a haszonélvezői, hiszen a rendszer a mezőgazdasági értékek mellett, az épületek tetőzetét, az autókat és egyéb tulajdontárgyakat is megvédi.

Agrárkamaraival választások

A 2013. március 28-án megalakult Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (Nemzeti Agrárgazdasági Kamara – NAK) **agrárkamaraival választásokat tart.** A NAK Országos Küldöttgyűlése 2017. május 24-i ülésén döntött a megyei küldöttválasztás időpontjáról. **A megyei küldöttválasztás időpontja: 2017. november 3.**

A pártoló és tiszteletbeli tagok, valamint a hatályos, de nem érvényesített őstermelői igazolvánnyal rendelkezők kivételével valamennyi, 2017. június 30-án tagsági jogviszonnyal rendelkező kamaraival tag jogosult részt venni a szavazásban, amelyen a 17 szakmai, érdekképviseleti szervezettel közös listát állító **Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségére (MAGOSZ),** vagy a **Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségére (MOSZ)** lehet voksolni. A MAGOSZ mind a 19 megyében, a MOSZ pedig 9 megyében (köztük Jász-Nagykun-Szolnok megyében) állított listát.

A választások mindenhol ugyanazon a napon, **2017. november 3-án zajlanak 6:00 és 18:00 óra között,** ennek megfelelően a szavazási körzetek kijelölése az országos lefedettség biztosítását szem előtt tartva történt meg. Országosan 248 választási körzet kijelölésére került sor, majd – a megközelíthetőséget és az adott településeken élő, szavazásra jogosultak számát figyelembe véve – a kamara ezekhez a körzetekhez rendelte hozzá az egyes településeket.

A Választási Szabályzat értelmében a választásra jogosult tagokat a lakóhelyük, illetve székhelyük alapján sorolta be a kamara a megfelelő szavazási körzetbe. **A szajoli lakhellyel, székhellyel rendelkező tagok a NAK Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság épületében adhatják le voksukat, amelynek címe: 5000 Szolnok, Pozsonyi út 68.**

A kamaraival tagokat a kamara ügyintéző szervezete 2017. október 20-ig írásban tájékoztatta a szavazás helyéről, idejéről, a szavazás rendjéről, a jelölő valamint azt támogató szervezetek nevééről, a megyei küldöttgyűlési küldöttjelölti listákról. Amennyiben a kamaraival tagról vezetett tagjegyzék a tag e-mail címét is tartalmazza, az értesítés a tag részére e-mailen is megküldésre került. Ezen kívül a szavazás helyéről a tagok a kamaraival portálon is tájékozódhatnak.

Szajol, 2017. október 25.

Tisztelettel: Novák Zoltán
falugazdász